

Sygn. akt: I. Ca. 23/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Cezary Olszewski
-----------------	----------------------

po rozpoznaniu w dniu 27 kwietnia 2018 roku w Suwałkach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **(...) Ltd. z siedzibą w V. ((...))**

przeciwko **E. Ł.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda (...) Ltd. z siedzibą w V. ((...)) od wyroku Sądu Rejonowego w Augustowie I Wydział Cywilny z dnia 14 listopada 2017 r. w sprawie sygn. akt: I. C. 521/17

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób że:

- 1) zasądza od pozwanej E. Ł. na rzecz powoda (...) Ltd. z siedzibą w V. ((...)) kwotę 2.600,00 zł (dwa tysiące sześćset złotych 00/100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w wysokości ich dwukrotności od dnia 22 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty;
- 2) oddala powództwo w pozostałej części;
- 3) zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 630,20 zł tytułem zwrotu stosunkowo rozliczonych kosztów procesu;
- 4) wyrokowi w punkcie 1 i 3 nadaje rygor natychmiastowej wykonalności;

II. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 350,00 zł (trzysta pięćdziesiąt złotych 00/100) tytułem zwrotu stosunkowo rozliczonych kosztów procesu przed Sądem II-giej instancji.

SSO Cezary Olszewski

Sygn. akt: I. Ca. 23/18

UZASADNIENIE

Powód (...) Ltd 60/2 M. S.,V. (...) (...) numer w rejestrze: (...) wystąpił z pozwem przeciwko E. Ł. domagając się zasądzenia nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym od pozwanej kwoty 3.305,50 zł, przy czym kwotę 3.248,23 zł z odsetkami umownymi od dnia 22.08.2016 r. do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że pozwana w dniu 18.12.2015 r. dokonała rejestracji w systemie informatycznym spółki (...) Sp. z o. o. będącym pośrednikiem świadczącym usługi kredytowe na rzecz (...) Sp. z o. o. Po dokonaniu rejestracji pozwana złożyła wniosek o pożyczkę za pośrednictwem formularza zamieszczonego na stronie

internetowej, którego celem było zawarcie umowy pożyczki. Pozwanej została przesłana Ramowa Umowa Pożyczki, która została przez pozwaną zaakceptowana i w dniu 22.07.2016 r. (...) Sp. z o. o, działająca za pośrednictwem spółki (...) Sp. z o. o., dokonała przelewu pożyczki w wysokości 2.600 zł na rachunek bankowy pozwanej. Dzień spłaty pożyczki został określony na dzień 21.08.2016r., a całkowita kwota spłaty wynosiła 3.248,23 zł. Strona powodowa wskazała, że pozwana mimo wezwania do zapłaty nie uiściła kwoty wynikającej z powyżej umowy pożyczki.

Sąd Rejonowy w Augustowie nakazem zapłaty z dnia 24 sierpnia 2017 r. wydanym w postępowaniu upominawczym uwzględnił w całości roszczenie objęte powództwem.

Od powyższego nakazu zapłaty sprzeciw złożyła pozwana E. Ł., zaskarżając go w całości i wnosząc o oddalenie powództwa. Zarzuciła brak istnienia zobowiązania oraz legitymacji czynnej po stronie powoda.

Wyrokiem z dnia 14 listopada 2017 r. wydanym w sprawie o sygn. akt: I. C. 521/17 Sąd Rejonowy w Augustowie oddalił powództwo oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 917 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

U podstaw powyższego rozstrzygnięcia, Sąd Rejonowy zważył, że dokumenty przedłożone przez powoda stanowiły kserokopie, nie poświadczone za zgodność z oryginałem, a zatem nie mogą stanowić pełnowartościowych dowodów. Ponadto z treści załącznika A/A. A – R. P. 01.12.2016, w żaden sposób nie wynika, jakie zadłużenie i z jakiego tytułu posiadała pozwana wobec (...) Sp. z o.o. Powód nie wykazał również, że zawiadomienie o dokonanej cesji wierzytelności oraz wezwanie do zapłaty zostały prawidłowo doręczone pozwanej. Zdaniem Sądu Rejonowego, powód nie udowodnił także swojej legitymacji procesowej czynnej, albowiem ograniczył się jedynie do przedłożenia odbitki ksero fragmentów umowy przelewu wierzytelności z dnia 01.11.2016 r., jednakże niewiadomym jest czy dokument został podpisany przez osoby do tego upoważnione. Oświadczenie o zawarciu umowy cesji z dnia 26.09.2017 r. złożył w imieniu (...) sp. z o.o. Prezes Zarządu K. Z., twierdząc że zawarł w jego imieniu umowę przelewu wierzytelność z (...) Ltd sp. z o.o., którą również miał reprezentować przy tej czynności, jako Członek Zarządu Spółki (...) Ltd sp. z o.o. Oświadczenie to jest niezgodne z umową cesji wierzytelności z dnia 01.11.2016 r., bowiem z dokumentu tego wynika, iż (...) Ltd sp. z o.o. miała być reprezentowana przez Dyrektora Spółki – (...), a nie przez K. Z..

W konsekwencji Sąd Rejonowy oddalił w całości powództwo jako bezzasadne i nieudowodnione.

O kosztach Sąd Rejonowy orzekł w oparciu o przepis art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód (...) Ltd z siedzibą w V. (...), zaskarżając go w całości i zarzucając:

1) naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie:

a) art. 232 k.p.c. poprzez przyjęcie, że powód nie wywiązał się z obowiązku udowodnienia okoliczności, z której wywodzi skutki prawne, tj. że zawarł umowę przelewu wierzytelności z (...) Sp. z o.o., podczas gdy powód przedstawił logiczne, wzajemnie uzupełniające się dowody w postaci dokumentacji dotyczącej umowy pożyczki zawartej przez Powoda, której to dokumentacji uzyskać by nie mógł bez zawarcia i wykonania w/w umowy przelewu wierzytelności,

b) art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 65 § 1 k.p.c. poprzez błędną ocenę materiału dowodowego, co doprowadziło do uznania, że powód nie udowodnił swojej legitymacji procesowej czynnej, podczas gdy z umowy przelewu wierzytelności z dnia 1 listopada 2016 r. oraz załącznika A wynika, że umowa cesji wierzytelności została skutecznie zawarta, co w konsekwencji doprowadziło do oddalenia powództwa,

c) art. 233 §1 k.p.c., polegającą na dowolnej, sprzecznej z zasadami doświadczenia życiowego i wskazaniem wiedzy, ocenie materiału dowodowego przejawiającej się w uznaniu, że analiza załącznika do umowy przelewu wierzytelności z dnia 1 listopada 2016 roku załączonego do pozwu, nie prowadzi do wniosku, iż powód zakupił zindywidualizowaną i wymagalną wierzytelność pozwanej w wysokości wskazanej w pozwie, podczas gdy we wskazanym załączniku wierzytelność pozwanego została określona za pomocą takich danych jak numer umowy oraz

części składowe roszczenia których wysokość odpowiada wartościom zamieszczonym w pozwie, wobec powyższego analiza omawianego załącznika prowadzi do wniosku, iż umowa przelewu wierzytelności z dnia 1 listopada 2016 roku obejmowała wierzytelność pozwanej wynikającą z umowy kredytu o numerze (...),

d) art. 308 k.p.c. w zw. z 309 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie i uznanie, że przedłożone przez powoda kserokopie i wydruki nie stanowią pełnowartościowych dowodów co doprowadziło do uznania, że powód nie udowodnił swojego roszczenia a tym samym do oddalenia powództwa,

2) naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

a) art. 65 § 2 w zw. z art. 510 § 1 k.c. w zw. z art. 509 § 1 k.c. w zw. art. 353¹ k.c. poprzez ich niezastosowanie i dokonanie błędnej wykładni oświadczeń woli stron umowy przelewu wierzytelności złożonych w dniu 1 listopada 2016 r., bez uwzględnienia zgodnej woli stron, co skutkowało przyjęciem, że umowa ta nie została zawarta, pomimo, iż z materiału dowodowego w postaci umowy cesji wraz z załącznikami, przy zastosowaniu prymatu wykładni subiektywnej, wynika, że strony umowy wyraźnie określiły zarówno strony jak i przedmiot świadczenia (essentialia negotii), będącego przedmiotem przelewu

b) art. 773 k.c. poprzez błędne przyjęcie, iż dokumentem w rozumieniu kodeksu cywilnego jest wyłącznie forma pisemna poświadczona za zgodność z oryginałem, podczas gdy definicja ustawowa, wskazuje wyraźnie iż „Dokumentem jest nośnik informacji umożliwiający zapoznanie się z jej treścią”,

c) art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez przyjęcie przez Sąd I instancji, że w sprawie ciężar dowodu spoczywa wyłącznie na powodzie,

d) art. 201 § 1 k.s.h. w zw. z art 209 maltańskiej ustawy o spółkach z 1995 r. – (...) poprzez ich niezastosowanie i uznanie, że oświadczenie o zawarciu umowy cesji z dnia 26.09.2017 r. jest niezgodne z umową cesji wierzytelności z dnia 01.11.2016 r., podczas gdy zarówno oświadczenie jak i umowa cesji zostały podpisane przez osoby upoważnione do reprezentowania spółek.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, w tym także za instancję odwoławczą, ewentualnie, uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W odpowiedzi na apelację, pozwana wniosła o jej oddalenie oraz zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda zasługiwała na częściowe uwzględnienie.

Zgodnie z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne.

Zatem na powodzie spoczywał obowiązek wykazania okoliczności określonych w art. 509 k.c. i art. 510 § 1 k.c. dotyczących elementów przedmiotowo istotnych umowy przelewu, jej ważności oraz skuteczności.

W ocenie Sądu Okręgowego – wbrew stanowisku Sądu Rejonowego - powód zasadniczo posiadał legitymację do żądania spełnienia przez pozwaną dochodzonego pozwem roszczenia. Powód wykazał, że pozwana zawarła z (...) Sp. z o.o. w W. umowę pożyczki na kwotę 2.600 zł określoną w umowie nr (...). Dodatkowo powód przedłożył umowę przelewu wierzytelności wraz z wyciągiem z załącznika nr A, na podstawie której (...) Sp. z o.o. w W. zbyła (...) Ltd wierzytelności określone w Załączniku do tej umowy. Z wyciągu z załącznika A do umowy przelewu wierzytelności wynika, że powód nabył w drodze przelewu wierzytelność określoną w umowie nr (...) w wysokości

łącznie 3.392,62 zł według stanu na dzień 1 listopada 2016 r. Sąd Okręgowy nie miał też zastrzeżeń co do uprawnień osób reprezentujących cedenta i cesjonariusza, którzy w imieniu ww. spółek zawarli umowę przelewu. Oświadczenie Prezesa zarządu (...) Sp. z o.o. K. Z. (k. 48) potwierdza, że w dniu 1 listopada 2016 r., działając w imieniu i na rzecz (...) Sp. z o.o. zbył na rzecz (...) Ltd wierzytelność wynikającą z umowy pożyczki nr (...) zawartej z pozwaną E. Ł..

Uwzględniając zatem fakt, że doszło do zawarcia ważnej umowy przelewu wierzytelności w stosunku do pozwanej, to należy uznać, że na powoda przeszły wszelkie prawa i obowiązki przysługujące pierwotnemu wierzycielowi (art. 509 § 2 k.c.).

Ustalając powyższy stan faktyczny sprawy istotny dla rozstrzygnięcia, Sąd Okręgowy oparł się na dowodach z dokumentów, w tym ramowej umowie pożyczki z dnia 22 lipca 2016 r., potwierdzeniu dokonania wypłaty pozwanej kwoty 2.600 zł, umowy przelewu wierzytelności z dnia 1 listopada 2016 r. wraz z wyciągiem z załącznika A do tejże umowy przelewu. Dowodom z tych dokumentów Sąd Okręgowy dał wiarę w zakresie, w jakim były spójne i zbieżne w ustaleniach, w szczególności co do legitymacji powoda oraz wysokości zobowiązania pozwanej. Sąd oparł się również na dowodzie z wezwania do zapłaty skierowanego do pozwanej oraz zawiadomienia o dokonanej cesji wierzytelności, potwierdzające fakt istnienia wymagalnego zobowiązania. Warto też podkreślić, że w żadnym momencie procesu ze strony pozwanej nie padły zarzuty co do nielegalnego posługiwania się przez powoda dokumentami świadczącymi o zawarciu przez nią umowy pożyczki. Powód musiał zatem wejść w ich posiadanie właśnie na mocy umowy cesji z dnia 1 listopada 2016 r. i one to, wraz z wyciągiem z elektronicznego nośnika, konkretyzują wierzytelność w sposób nie budzący wątpliwości. W konsekwencji więc za wiarygodny należało uznać wydruk z załącznika A do umowy przelewu, w którym skonkretyzowano wierzytelność, zindywidualizowaną nadto tożsamym z figurującymi na pozostałych dokumentach numerem umowy pożyczkowej. Mimo że wydruk załącznika A nie będąc dokumentem w rozumieniu przepisów kodeksu postępowania cywilnego, nie ma on mocy dowodowej, nawet nadanej treścią art. 245 k.p.c., stanowi tylko jeden z elementów, które, obok omówionych powyżej dowodów, pozostają ze sobą w logicznym powiązaniu. Pozwala to przyjąć, że odzwierciedla rzeczywistą treść fragmentu sporządzonego na nośniku elektronicznym załącznika A, w którym zostały szczegółowo określone (zindywidualizowane) wierzytelności objęte umową cesji. To, że ww. załącznik został określony jako A, a nie nr „(...)”, według literalnego brzmienia umowy cesji, nie wpływa na powyższe rozważania, albowiem pozostałe dowody zgromadzone w sprawie przemawiają o ważności tej umowy.

W tych warunkach stwierdzić należy, że wobec posiadania przez powoda dokumentów ramowej umowy pożyczki, powiadomienia pozwanej przez powoda o dokonanej cesji, złożenia umowy przelewu wierzytelności, twierdzenie powoda o zawarciu przez niego z (...) Sp. z o.o. w W. umowy cesji, związaniu pozwanej ze zbywcą wierzytelności umową pożyczki, wydaniu przedmiotu pożyczki nie budziły wątpliwości.

Przeto za nieuprawnioną uznać należało ocenę Sądu Rejonowego, iż powód wskutek niezłożenia oryginałów bądź poświadczonych odpisów dokumentów, w tym umowy pożyczki, która nota bene została zawarta na odległość za pośrednictwem platformy internetowej opatrzonej podpisami kontrahentów, nie wykazała roszczenia.

Zdaniem Sądu Okręgowego, powód wykazał, że pozwana uzyskała pożyczkę w kwocie 2.600 zł (k. 14). Zasady nieterminowej spłaty pożyczki i naliczania innych opłat zostały określone w Ramowej Umowie Pożyczki (k. 9-12) i dodatkowo sprecyzowane w potwierdzeniu zawarcia umowy pożyczki (k. 13). Wedle danych zawartych w tym ostatnim dokumencie w przypadku nieterminowej spłaty pożyczki na całkowitą kwotę do zapłaty składały się m. in.: kwota główna – 2.600 zł i prowizja – 704,60 zł.

Podkreślić również trzeba, że umowy zawierane przez przedsiębiorców z konsumentami podlegają ocenie pod kątem zgodności z zasadami współzycia społecznego i zgodności z prawem. Do zasad tych odnoszą się z kolei trzy przepisy: art. 5 k.c., (który stanowi, że nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współzycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony), art. 58 k.c. (§1 - czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny

skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. § 2 - nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego.) oraz art. 353¹ k.c. (strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego).

Z kolei za naruszenie zasad współzycia społecznego należy rozumieć zawarcie umowy sprzecznej z uczciwością i rzetelnością kupiecką lub takiej, która kształtować będzie wzajemne stosunki między stronami w sposób ewidentnie urągający słuszności (tak Agnieszka Rzetecka-Gil, Kodeks Cywilny. Komentarz. Zobowiązania – część ogólna, LEX/el., 2011).

Należy także zauważyć, że obiektywnie niekorzystna dla jednej strony treść umowy spowoduje uznanie jej za sprzeczną z zasadami współzycia społecznego dopiero wówczas, gdyby do ewidentnie krzywdzącego ukształtowania stosunków umownych doszło przy świadomym lub tylko spowodowanym niedbalstwem wykorzystaniu przez powoda swojej silniejszej pozycji. Wynika to z okoliczności, że umowa zawarta przez stronę działającą pod presją faktycznej przewagi kontrahenta nie może być uznana za wyraz w pełni swobodnej i rozważnie podjętej przez nią decyzji (podobnie wyrok SN z dnia 18 marca 2008 r., IV CSK 478/07).

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy uznał, że w zakresie naliczenia przez powoda prowizji, doszło z całą pewnością do naruszenia zasad współzycia społecznego. Tak ustalona przez powoda opłata jednoznacznie jawi się jako nienależna próba nałożenia na konsumenta dodatkowych obciążeń przy pożyczkach, co z kolei nie jest dozwolone w świetle ustawy o kredycie konsumenckim i narusza właśnie wspomniane wyżej zasady współzycia społecznego. Wysokość kwoty prowizji ustalona przez pożyczkodawcę stanowi 27% kwoty kapitału głównego. Tak określona kwota prowizji – zdaniem Sądu Okręgowego – jest zbyt wygórowana i narusza zasady współzycia społecznego.

Z tych wszystkich względów, Sąd II instancji stoi na stanowisku, że powództwo w zakresie zwrotu kwoty głównej (2.600 zł) zasługiwało na uwzględnienie.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok, stosując art. 386 § 1 k.p.c.

O kosztach procesu za I i II instancję Sąd Okręgowy rozstrzygnął na podstawie art. 100 k.p.c.

SSO Cezary Olszewski